

Notatka z posiedzenia Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego 21 maja 2024 roku

Reforma finansów publicznych

W tej sprawie głos zabrał przedstawiciel Unii Miasteczek Polskich Eugeniusz Gołębiowski. W ramach toczących się w Ministerstwie Finansów prac nad reformą finansów publicznych/samorządowych, przedstawiciel strony samorządowej zgłosił wniosek o dokonanie oceny przez resort finansów skali utraty dochodów przez JST, będących konsekwencją działań poprzedniego Rządu RP w postaci licznych reform podatkowych. Informacje takie byłyby istotne w kontekście kierunkowych zmian wstępnie prezentowanych przez aktualny Rząd RP i Ministerstwo Finansów, co jest obserwowane przez stronę samorządową z zainteresowaniem.

Mając świadomość, że przygotowywane nowe zasady finansowania JST dotyczyć będą przyszłego roku budżetowego, Pan Eugeniusz Gołębiowski zaapelował o rozpoczęcie prac nad dodatkowym wsparciem finansowym JST w 2024, ponieważ dla wielu samorządów będzie znów trudno zrealizować budżety. Ponadto strona samorządowa KWRiST jest zainteresowana uzyskaniem informacji jak będą wyglądały dochody własne poszczególnych samorządów na podstawie opracowywanej reformy, co pozwoli ostatecznie ocenić JST kierunkowe propozycje zmian.

Do powyższych uwag odniosła się Wiceminister Finansów Hanna Majszczyk. Zauważyła, że dziś jeszcze trudno przygotować precyzyjne wyliczenia, ponieważ resort finansów będzie dysponował niezbędnymi danymi dopiero pod koniec maja (dane z GUS nt. liczby ludności). Co do dodatkowych środków, to należy mieć na uwadze ogólną sytuację budżetu Państwa, nie tylko JST. Minister dodatkowo poinformowała, że samorządy lokalne otrzymały oprócz subwencji wyrównawczej na poziomie 3 mld, również 2,3 mld dla nauczycieli przedszkolnych, które jak dotąd nie były przekazywane JST oraz 1 mld na dodatki dla pracowników socjalnych zatrudnianych w JST. Oczywiście nie jest to kwota porównywalna do środków przekazywanych w poprzednich latach na końcu roku budżetowego (kilkanaście miliardów), jednak na ten moment warto zauważyć, że pomimo trudnej sytuacji budżetowej, kwestie nieprzewidywalności w planowaniu działań i finansów JST zostały zażegnane. Będąc w połowie roku budżetowego, Pani Wiceminister stwierdziła, iż żadnej deklaracji na temat możliwości wykreowania dodatkowych środków nie może odpowiedzialnie złożyć. Ponadto wciąż jeszcze funkcjonują zobowiązania finansowe wynikające z Polskiego Ładu, które znacząco rzutują na kształt finansów publicznych.

Powyższą dyskusję skonkludował Prezydent Krzysztof Żuk, który zauważył, że do tej debaty wrócimy niebawem, jak tylko będziemy w kolejnym etapie rozmów o przyszłorocznej ustawie o dochodach JST, gdy dostępne będą dane. Na razie wyrażenie opinii bez oparcia o konkretne wyliczenia da niewielki efekt. Rok 2024, zarówno z perspektywy JST jak i budżetu Państwa trzeba będzie po prostu przetrwać.

Dodatkowo jeszcze w tym temacie Sekretarz Marek Wójcik zwrócił uwagę na kwestię finansowania oświaty. Wyraził potrzebę jak najszybszego spotkania Zespołu do Spraw Edukacji, Kultury i Sportu oraz Zespołu do Spraw Systemu Finansów Publicznych KWRiST, podczas którego będzie można zapoznać się z nowymi propozycjami kluczowych resortów w tej sprawie. To dominująca pozycja w budżetach JST, szczególnie w obliczu kryzysu demograficznego. Taka propozycja spotkała się z pełną przychylnością strony rządowej.

Notatkę sporządził Dyrektor biura SGiPW Tomasz Telesiński